

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DZIA 15. LIPCA ROKU 1767.

Z WŁOCH

Z Florency d. 13. Czerwca.

Temi dniami zasiadala Akademia rolnictwa, na ktorym zasiadaniu Hrabia de Rosenberg byl przytomny. Byly czytane nowe rozporzadzenia gospodarstwa napisane przez Hrabie de Guasco Kanonika Katedralnego Turnaiskiego, ktore w nastepujacych leciech ma byc przedswiezite. Dwor tutejszy wziol zalobe na sześć miedzy z okolicznosci smierci Cesarzowy Jeymci. Kom-

missarze od Dworu wyslani na uwazenie tegoreczney sieby doniesli, iz obfitego zniwa trzeba sie niezawodnie spodziewac.

Z Geny d. 13. Czerwca.

W Niedziele przeszla odebrali-
smy wiadomosc z Rzymu, ze
Ociec S. mianowal Arcy-Bisku-
pem tutejszego Miasta X. Lercari
Arcy-Biskupa Adryanopol-
skiego. Oneday wyszly z tu-
tejszego Portu dwa statki i ie-
dna Galiota z woyskiem i sprze-
tami wojennemi do Bonifacio.

Z Liworny d. 16. Czerwca.

Dwór Florencki wszelkiej do-
kłada pilności do rozporządze-
nia jak najlepszego żeglugi,
przez co chce się stać strażnym
Barbarzyńcom i pożytki z han-
dłu rozszerzonego sprawić kra-
jowi. Regencya stara się niedo-
statkom zboża, które panują w
tutejszym Xięstwie zabezpieć.
Zbierają tu teraz Maytków, bu-
dują Fregaty i już z Anglii dzia-
ła okrętowe sprowadzono.

Z Genewy d. 28. Czerwca. Pi-
sno usprawiedliwiające podane
od Kommissarzów i Deputatów
Obywatelom żadnego pomysłu
go skutku niesprawilo. Owczem
Francuzki Minister domaga się,
aby ci Kommissarze do Sądu za-
pозwani byli i przez osobliwą
Kommissyą sążeni i pytani o nie-
których oskarżenia punktach.
Rada Tygurska i Berneńska nie-
chce zezwolić na te propozycye.

Z FRANCYI

Z Paryża d. 19. Czerwca.

Fregata Jutrzenka dla wiatru
przeciwnego musiała się zatrzy-
mać w Havre aż do 25 przeszle-
go miesiąca. Zkąd wyszedszy
pod żagle na za jutrz stanęła w
Calais. Margrabia de Courten-
vaux zaraz w tym Mieście za-
czął doświadczać zegarów wy-

nalezionych na szukanie długo-
ści na morzu. Miał dnia 8 tego
miesiąca wyiechać do Dunkierki,
i tam zabawiwszy się przez czte-
ry dni obserwacyami, udać się
pod Hollandyą. W Haynaut dnia
21 przeszłego miesiąca umarła
niewiasta imieniem Marya Ro-
merée, która miała lat wieku
swego 109.

Z Paryża d. 21. Czerwca.

Przy Compiègne z wyboru woy-
ska naszego założony będzie o-
bóz, który ma wynosić na 17000
ludzi i jutro tam rozkładać się
zacznie. Pierwszy Królewski
Architekt Pan Gabriel nabywszy
nie wiemy pod jakimi warun-
kami, placu przyległego ogrod-
wi zmarley Margrabiny de Pom-
padour chciał na nim piękny Pa-
łac wystawić, i na ten koniec ka-
zał go pięknym murem otoczyć
na 600 stop długim. Przed kilka
dniami w nocy Generalny Fa-
bryk Dozorca Margrabia de Ma-
rigny zesłał dwieście ludzi, któ-
rzy w ledney prawie godzinie
pomienione obmurowanie roz-
rzucili i z ziemią zrównali. Co
się wszystko stało z rozkazu
Zwierzchności.

Z ANGLII.

Z Londynu d. 18. Czerwca.

Dnia 12 walna była rada w St.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH
WE SRZODE DNIA 15. LIPCA ROKU 1767.

Z Rzymu d. 20. Czerwca. Ociec S. w poniedziałek przeszły w Konfysytorzu sekretnym przyjął z obrządkami zwyczajnemi Kardynała *Paracciani*, któremu dał tytuł Kościoła S. Kalixta. Wyślano ztąd do *Spoleto* kilku Architektów, którzyby uważyli w jakim stanie po trzęsieniu ziemi zostają domy należące do skarbu. Temi czasy na morzu *de Pesaro* straszliwe były nawałności, które wyrzuciły na brzeg wielką rybę ważącą cztery tysiące funtów. Listy z Malty donoszą, że blisko owego Portu statek Korfykański napadniony był od Tureckiej Galery. Korfykanie widząc niepodobieństwo ratowania się postanowili byli chwalebnią raczey w potyczce śmiercią poleć, niż w niewolę Bissurmanom się dostać. Przeto przybiwszy swój statek do Galery rzucili się na Turków z żwawością rozpaczliwą, lecz liczbą nieprzyjaciół byliby pokonani, gdyby na pomoc nie pośpieszyła Galera Maltańska pod kommandą Kapitana *Roselmuni*, który podobnież wyladził swych ludzi na Turecki statek, i po żwawey potyczce go podbił.

Z Wenecyi d. 7. Czerwca. W przeszłą Niedzielę odprawiono się z zwyczajnemi obrządkami morza zaślubienie przez Dożę naszego. Okazałość Galer pułgalerek i łodzi, otaczających *Bucentaura*, na którym Doża z Senatem się znajdował barzo piękny widok czyniły. Naybogaciey zaś były ubrane dwie łodzie, na których Xiążę Württembergski z Dworem swoim znay-

dował się. Przy tey uroczystości liczyliśmy w naszym Mieście Cudzoziemców na 30,000, których wydatki nierównie przewyższają koszt naszłożony na okazałości przerzeczone.

Z Londynu d. 21. Czerwca. Odebraliśmy z Gibraltaru wiadomość, że w różnych Międzyziemnych Portach Agentowie Korfykańscy znaczną liczbę okrętów zakupują. Jeśli ta nowina jest prawdziwa, więcej zapewne Korfyka będzie miała statków na morzu, niż ludźmi one może osadzić. Prawda, że te statki są małe, i największy między niemi ledwie wyrówna Fregacie pospolitey, z tym wszystkim liczba ich wielka, dostateczna jest do zniszczenia całej Rzeczypospolitey Genueskiej. Tym czasem pewnie wiemy, iż 30,000 flint i tyleż bagnetów robią w Birmingham dla Generała Paoli. Listy z Charlestown z Karoliny Południowej trzy rzeczy wspominają. Pierwszą, że Francuzi z Hiszpanami w nowym Orleans sprzeczki żwawe wiodą; gdyż Francuzi handel z Meksykiem cały sobie przywłaszczają, a Hiszpani dawniejsi tamedzni Obywatele przelzkodę im założyć we wszystkim starają się. Drugą, że między Hiszpanami i Anglikami w Honduras wielkie zachodzą kłótnie względem wycinania drzew farbiernych, i już z tey okoliczności wydane są rozkazy do Admirala przy Jamajce krążącego. Trzecią, że Kreekowie i Cherokeeowie chwytają się zochotą obyczajów Europejskich.

Z Corte z Korfyki d. 1. Czerwca. Forteca Wyspu Kapraskiego dnia 29 przeszłego miesiąca kapitulowała, a nazajutrz z niey załoga wyciągnęła. Kommissarzowi Bernardowi Ottone, który nad tamedznym Garnizonem miał komendę uczyniliśmy wszelkie honory dla okazanego mężstwa w bronienu. Senator Pinelli przy oddaniu Fortecy zbliżył się do Wyspu, i przyjął na jeden statek Kommissarza pomienionego z kilką Officerami, na który i Garnizon wsięść miał, lecz wiatr nie dopuścił, dla tego oczekiwa jeszcze na galere. Mężny Komendant bronił Fortecy przez 108 dni żywiąc 80 ludzi obleżonych chlebem i wodą tylko. Znaleźliśmy w niey 12 armat krulzcowych i cztery żelazne, przy tym znaczną kwotę sprzętów wojskowych. Garni-

zon nasz składa się teraz ze 300 Korsykańdów. Kapitulacya między innymi artykułami zawiera, aby żaden z załogi nie służył Genuńczykom przeciw Korsykanom przez rok i dzień jeden.

Z Wetzlar d. 27. Czerwca. Dnia 18 tego miesiąca jako w uroczystość Bożego Ciała asystowały processyi wszystkie Izby sądowe. Prezydenci, Assessorowie i Kancellarystowie nieśli razem, ponieważ ci ostatni o przodkowanie nie mogli się zgodzić z Patronami, a Assessorowie z Wizytatorami. Sprzeczki zachodzące między Magistratem i Urzędem Powiatowym zagadzone są przez Kommissarzów Cesarzkich i postanowiono, ażeby zamiast jednego Sędziego, który w Kaplicy na krześle wyższym siadywał, dwóch zasiadało na zwyczajnych krzesłach. Na dziewiętnastym Sądów zasiadaniu uważano pytanie: ieśli Dwór Moguncki, urzędem Kanclerza Cesarstwa zaszczycony i mający z tą prawdo Dyrekeyi, może do każdego z czterech Senatu Rewizyi podawać swego Subdelegata?

Z Zawalowa dnia 2. Lipca. W dzień Nawiedzenia Najswiętszey Panny MARYI. Odprawił się Akt Szłubu w Kaplicy Zankowey Xiężniczki Jeymci Anny Dobrogniewy Jabłonowickiey Woiewodzanki Nowogrodzkiey z JmćP. Lanckorońskim Kasztelanem Kiiowskim, w wszelkiey wesołości i wipaniałości przez 6 dni trwający, Stolach otwartych, ogniu z armat i ręczney strzelby przez Chorągwie Nadworne Kawaleryi, Infanteryi, Węgierskiey i Kozackiey Roth Xiążęcia Jmci Oycy dawnym, przy licznych wieździe sąsiadów i przyjaciół z Powiatów Halickiego, Trębowelskiego, Kełomyjskiego i Podolskiego &c. &c. Tegoż aktu za staraniem osobliwym J. PP. Kasztelanów Kiiowskich *Neosponsorum*, Jmci P. Felicjana Jabłonowskiego Rotmistrza Znaku Pancernego z Xiężniczką Jeymcią Bogumiłą Woroniecką rodzoną Xiężney Jeymci Woiewodziny Nowogrodz. stanęły zaręczyny, a Akt zaś szłubu dla Dyecezyi Wołyńskiey odłożony w przyszłym Tygodniu do Łachowiec.

Z WARSZAWY DNIA 15. LIPCA.

J. K. Mć P. N. M. dnia wczorayszego przed południem wy-

leżał z zwykłą asystencyą do stojącego pod Młocinami obozu Artylleryi Koronney, i tam przez kilka godzin zabawiwszy, szczęśliwie nazad powrócił.

Jehmć PP. Chodkiewicz Starosta Zmudzki, Kossowski Sekretarz W. K., General Grabowski, i tani świeżo nadiechali do Państwa tu przytomnego, z których pierwszy dnia onegdajszego miał prywatną audyencyą powitania Najjaśnieyszego Króla Jmci P. N. M. Znayduią się tu także obecni Jehmć: X. Ostrowski Biskup Kujawski, i Potocki Woiewoda Kiiowski, z których pierwszy z Dyecezyi swoiey, a drugi z Radomia w tych dniach przybyli.

Wczora w tuteyżych Szkołach *Societatis JESU*, odprawił się experiment z Matematyki Polskim i Łacińskim ięzykiem pod zaszczytem imienia Jmci P. Potockiego Starosty Sniatyńskiego w przytomności wielu Gości dytyngowanych.

Podaje się do wiadomości w powszechności wszystkim Jchmćiom, iż tu przybył Angielczyk nazwiskiem Kay, mający Cug koni Angielskich wierzchoznych barzo pięknych i rosytych, do przedania, to jest Ogięrow 2, a Anglizowanych 4. Stoi na Pocztie Koronney w Warszawie ktoby tedy życzył sobie te Konie kupić, niechay się in spatio dwóch Tygodni nadgłosi, ponieważ wspomniony Kupiec po wyjściu tych, na powrót do Anglii udać się ma.

Znayduią się wina Węgierskie maszłaszu beczek 25 złotych na Zolikorzu pod Koszarami Gwardyackimi. Ktoby chciał kupić, niech się uda do Jmci P. Trzcimskiego tam mieszkającego.

Człowiek imieniem Marcin, mający lat 19 lub 20, twarz biała, wąsy dopiero sypią się, zarostu żółtawego, w kapanie i kamuszu granatowych, pas czerwony Ordynaryiny, czapka z barankiem czarnym, wierzoch zielony, w zarostu małego, ukradłszy Panu swemu Czerwonych Złotych 150, połowę w złocie, a połowę w monecie, uciekł. Ktoby go poszłakował. i dał znót do Jmci P. Prezydenta Starey Warszawy, będzie miał nadgrody Czerwonych Złotych 12.

James w przytomności Króla. Odmiana Ministrów, o którey rozumiano, że teraz miała być ułożona nie będzie przedsięwzięta aż do zakończenia terazniejszego Parlamentu, po którym ma nastąpić powszechna. Wątpimy, ażeby Hrabia *de Chatham* chciał zostać w nowym Ministerium na pierwszym urzędzie. A drudzy Ministrowie terazniejsi, ielcze zwiększą ochotę złożyć z siebie ciężary. Idzie tu pogłoska, że Lord *Clive* umarł w Indyi wlechnoń. Dnia 16 tego miesiąca Izba pospolita ułożyła ustawę względem cel i podatków Amerykańskich. Postanowiła także przyłączyć do ustawy na wypłacenie długów uczynionej, aby Król miał władzę za radą Konfiliarzów prywatnych przedłużyć pozwolenie na przystawienie zboża do Anglii bez żadnego podatku i cła.

Z Londynu d. 19. Czerwca.

Dnia 3 terazniejszego miesiąca w Hrabstwie *Derby* wypadł śnieg na trzy stopy wyłoki. Tu w Londynie tak wielkie zimna cierpiemy, iż przy ogniu zagrzewać się musim. Trzy rzeczy w tutejszym kraju są odblwy tego roku, pierwsza, że Parlament w tygodniu zielonych świąt za-

śłada, druga, że zimę mamy łatwiej, a trzecia, iż cierpiemy niedostatek chleba pod śród samej obfitości. Onegdaj wysłano kurjera do Pułkownika *O'Hara* Wielkorządcy *Senegambii*. Na miejsce Lorda *Chatham* schorzałego ma iak twierdzą, nastąpić Xiążę *de Bedford*, a Hrabowie *Comont* i *Halifax* będą Sekretarzami Stanu w przyzłym ministerium. Z *Cornwall* donoszą, że wyspa *Scilly* coraz się mniejszą staje. Morze znacznie tamład zajmnie. Wielkorządcą Bengalskim będzie na miejscu Lorda *Clive* Pan *Vansittart*, który już pierwey ten urząd sprawował. Niższa Izba uchwaliła dla Króla 2,000 Funtów Szterlingów na wydatki niezwyčajne, a 3500 na rozszerzenie handlu w *Senegal*. Na płótna Cudzoziemskie dla tego większe cła są włożone, aby Anglicy byli zachęceni do wyprawiania konopi i lnu. Mówią tu, że podatki będą także ustanowione na Komedyalnie. Posel Holenderski *Baron de Welderen* i Cesarzski Hrabia *de Seilern* mieli temi dniami częste umowy pierwszy z Generałem *Conway*, drugi z Lordem *de Shelburne*. Dwór Wiedeński znacznie interesuje się do spraw

Północnych. Hollandyi zaś idzie o prowincyą *Surinam* za którą Anglikom iezcze do tych czas pieniędzy nie wypłaca ani wypłacać chce. Xiążę *d'York* po skończonym zaraz Parlamencie wyjedzie do Niemiec, nawiedzi *Aachen* i *Pyrmont*. Poiedynki u nas iak są w modzie pokazuje się z następującego przypadku. Dway *Lok* iakie wyzwalili się napistolety. Lord, któremu służyli dowiedziawszy się o tym zabronił strzelania się. Na co *Lok* iakie dziękując za służbę, alboż mówili, samey Szlachcie wolno tylko siebie zabić?

Z NIEMIEC

Z Wiednia d. 1. Lipca.

Kardynał *Arey*-Biskop Wiedeński śpiewał w niedzielę przeszłą w Katedralnym Kościele S. Szczepana Mszą solenną i *Te DEUM Laudamus*, dziękując Bogu za szczęśliwe uzdrowienie naszey Pani. Duchowieństwo liczne temu nabożeństwu asystowało. Królewic Xiążę *Cielzyński* przepędził szczęśliwie wszystkie te dni. *Olpa* zaczyna sędzieć i bole ustają. Spodziewany się wkrótce oglądać go westerstwy i pożądanym zdrowiu.

Z Lipska d. 2. Lipca.

Na początku przeszłego mie-

siąca tak wiele śniegu w niższym Pomorzu wypadło, iż sanna droga była barzo dobra. Professor Teologii *Jakub Förtsch* generalnym Xięstwem *Gottingskiego* Dozorcą jest naznaczony. Z *Petersburka* mamy wiadomość, że W. Xiążę *Moskiewski* został w Mieście *Moskwie*. Z Francyi piszą, że dziwackie postęпки *Pana Rousseau* na tym wśzędzie zależą, że powstałe przeciw swoim przyjaciółom. Teraz mówią, że od rozumu odszedł. Przyjaciele jego pozostali, gdy on z Anglii do *Aniens* przybył, gwałtem prawie wyprowadzili go z Francyi do *Wesch*. W *Toskanii* postanowiono role nie wyprawne tytiunem zaliewać.

Z MOSKWY

Z *Petersburka* d. 9. Czerwca.

Imperatorowa *Jeymć* dnia 17 *Maja* stanęła w swoiey podróży w Mieście *Uglitz*. Gdzie wysłuchawizy w Kościele Katedralnym nabożeństwa nawiedziła groby S. *Romana* Xiążęcia i z morderwanego *Carowicza* *Demetryusza*. Obiad iadła na łodziach. Dnia 18 wypłynęła do *Juriny*, a 19 stanęła w *Rybenadoy* slobodzie.